

پلنگ دہما برسے دین...
مروڈ دہما نیر دین...

سپيريز

**رېقەبەرنىڭ گىشتى و
سەرئىقىسەر
مۇيد طيب**

- ژمارا وەشانى: (۲۷۹)
- نانى پەرتووكى: پىنگ دەما برسى دىن..
- مروف دەما تىر دىن..
- دانانا: موئەيەد تەيب
- تىپچىن: شقان ئەحمەد
- دەرھىنانا ھونەرى: حسين سەنعان مەتىخان
- بەرگ: نەجمەدىن بىرى
- سەرپەرىشتكارى چاپى: شىروان ئەحمەد تەيب
- چاپا: ئىتىكى
- تىراژ: (۱۵۰۰) دانە
- ژمارا سېاردنى: ل پەرتووكخانەيا بەدرخانيان
- ل دھوك (۲۱۱۵) ل سالا ۲۰۱۲
- چاپخانەيا: خانى / دھوك

ماقۇن چاپكرنىڭ د پاراستى نە

كوردستانا عىراقى - دھوك
تاخى مازى - چاچا ئاشتى
ئاقاھىيى سىپىرىز

www.spirez.org
www.spirezpage.net

SPIREZ PRESS & PUBLISHER
DUHOK

دار سىپىرىز للطباعة والنشر
دھوك

مۆئەييەن تەيىب

پىلىگ دەما بىرسى دىن...
مىرۇق دەما تىر دىن...

قف لائفنیش

[راوه سنه بۆ کوشنک]

ئەو شعرە ل سەر بوویەرە کا راست ئاڤا بوویە.
ل سالا (۱۹۶۳)ی، ل زالگه‌ها (خالا پشکینی) دەڤی
باژیڤی کەر کووکی دو برا ژ جیبه‌کی هاتنه دابه‌زاندن و
گۆتی: "یان دی خه‌به‌را بیژنه (مه‌لا مسته‌فا بارزانی) یان
دی وه کوژین."
هەر دو برا کوشتن هه‌لبژارت و ئیک ل دو یڤ یی دی
هاته کوشتن. ئەو شعره بسه‌رهاتیا ئان هەر دو شه‌هیدین
سه‌ربلند ڤه‌دگیڤیت.
بۆ زانین، ئەو رویدانه، هه‌ڤال و نفیسکاری مه‌زن
مه‌مه‌د موکری بۆ من ڤه‌گیڤایه.

قف لالنڤنیش

بۆ

محمد مد موکری

نه زڤستان،

نه یائیز و نه بوهار بوو

نه ئەلند و نه ئیقار بوو

نه روژنآقا و نهزی سەری سبەھی بوو

نیشرویهکا تیرمهھی بوو

روژ ناکر بوو

بهۆست، بهۆست ری داخ کر بوو

ئەو زیکا ره شه

فەنا لیمشتا بورکاتا

رو بیاره کی دۆزه خئی بوو

زیر گھا وی..
دل گولا زیری ریش و
خباتا سوور و خہونیت کسک
نااھ... ل وی دہری
ل دہقی وی گولا ژ ستہمی دکلی
ستوینہ کا کورت..
وہ کی بہڑنا سولتانی کورت
ژ فہرہننا کینا فاشنہمی
دو بہ یقیت ریش، ھہ لڈر بیوون
"قف للتفتیش"

ل بهر وی ستویني..

روزي بيست و ينج سه مه تا..

سه يه ههيه و

گهر سه ره ويه

کارواني ب رينا خو ناچيت

ل بهر وی ستویني..

روزي بيست و ينج سه مه تا

سه يه ههيه و

گهر سه ره ويه

نه شکر، نه چا، نه نار، نه رويه

دهرباسه نابیت
ل بهر وی ستوینئ..
روژی بیست و پینج سهههتا
سه یئت ههیه و
گهر سه رهویه
ههر سیاری دهقهکا رهشک ل ئهنی نه بیت
دی بهیا بیت
ل بهر وی ستوینئ.. سه رهویه و
دو سیاریک ئهنی — کههر
ههفسار بهردان و بهیا بوون

لڙ نه ڙ ههسيڙ ڪمڙد و
نه ڙ ماهينا ڪڙيل.. نه،
ڙ جيٻهڪا
ههڙي و ڪوڙي و بارڙه گراڻ
پڙشتا وي خاڙ و خويل ڪري
بهفر و باران و ههٽاڦي
ههستيڙ وي پڙتي ڪري
ٺاه، ڙ وي جيٻي
ههڙ دو برا بهيا بوون و
ڪهڙ مهڙن.. تو وهڙن پڙشت!

شټله کي سپيندا جيا
هه زده بوهارا که سکه کړي
دیمه کي نازک و سپي
تافي بري
کولونه کي و کراسه کي و شه لواله کي و
کلاشه کا پني کړي
نه تفهنگا پرتو ب ملي فه بوو
نه رهخت دو ريزي ل پشته بوون
نه خمجره د بهر شينگي را بوو
نه نارنجو کي د ياخلي دا بوون

نہ.. نہء

د تلہکا دہستی وی بی راستی دا

خہلہکے کا زراف، زبیرے

د دلّی وی دا

نہ سمہرہ کا شہنّے و

باخچہ پہ کئی کہسک و

زبیرہ کا جیائیے بہ فریے

نُو سہ رہو وی

ژ نشکا فہ

لویلیہ کا ناگری، جیئھنیا وی داخ نہ

نُو سه ره ويك

جِاقِيك به لَهَق، سه همي گَرَت

لِي نه به زيك

نُو سه ره ويك

((بِيتره نُهز و جِيَا حاشتا

بِيتره نُهز و به فر حاشتا

بِيتره بارزاني ري به ردا

بِيتره بِي قِيالي به خدا!!))

رُوژ يوو سيله كا ره شه و خو هاقِيته

به ختي سه وره كي ره شه

ئاخ بوو بوركان و بيقهلهرز
دئو و دههيا، سسما ل سسر كه
ئهو خهلهكا زراؤ - زئيريه
تلا لئ قهد كه
ئهسسما شهنگ
ئهو بويكا هئير نه بوويه بويك
هينارا خو هاقيت و
خهسلا خو ره شه كه
چيمنا كهسك
ئاگري گرن

سو یاری مه خو هاقینه به ختی جیا،

نهو جیا یینه هیشتا بلند،

هیشتا به فری و خوینا گهره،

سه ری وان سوو و سپی دکر،

قهت ژ جهی خو نه لقیه..

سه همی بارکر

سو یاری مه تهو بوو گهوری

گهوری بوو ناگه و گوری

نو هاوار کر:

اگه نه لند..

حاشائیی ز رۆزی بکەت

دی بێتە شەو

گەر دەریا..

حاشائیی ز ئاقی بکەت

دی بێتە کەف

گەر بەفر..

حاشائیی ز رەنگی خو بکەت

دی رەشک بێت و بێتە تەنی

گەر نەز زێ حاشائیی

ز جیا بکەت

ژ به فری و بارزانی بکه

سه ری خو

بو لغاو و هه فساری

قیالی به خدا شۆر بکه

هه تا مدتی

دی بیه کۆله و بهنی

نه... نه...

بزی جیا

بزی به فر

بزی بارزانی و

بمەرت قەلە بەخدا...))
ئو سە ھار بوون
ئو ژ تەھنا وان بو خوينی
ئاکەر ئەنی
سویاری مە
ئەو شتلی سەیندارا بلند
تەھەیف کەرە بەفرو جیا
تەھە بای زۆزانا قەخار
تەھە شەھەدە دا
تەھە ب مەرتی کەرە کەنی و

يا الله قهزه ليا
ئو ژ چاقيد به فری
تاقیه کا رۆنکا وه ریا
ئو سه ری ئه و چیا ئی ژ هه می چیا بلند ته
به ژنه کئی جه میا ...

* * *

نه زفستاه
نه یائیز و نه بوهار بوو
نه رۆژنآقا و نه ئیقار بوو
نه ئه لند و نه ژکی سه ری سبه هئی بوو
نیفرۆیه کا تیرمه هئی بوو

ل دهقئ گولا زيرى رهش و

خهباتا سور و

خهونئ كهسك

ستوينهك ههبوو

ستوينهكا نزم

وهكى بهختي سولتاي نزم

ر فهرههنا كينا فاشزمني

دو بهيعيت رهش ههلا ريبوو

"فوق للتفتيش!"

ل بهر وي ستويني.. وي نيقروئي

چاقی همی ستیرا لی بوو
روژی قیر که بوو فرشی نغیرا و
سوجه بو خوینا سور دبر
ل بهر وی ستوینی.. وی نیفرۆیی
چاقی همی ستیرا لی بوو
ر نشاکه
نهو قیری ره شه
بوو میدرک و جیمه نهکا گه شه
همه یقی کوشا خو گرتوو و
ب ههر دو ملا گول ری دچنیه

ئو سه رهو یه
دیسا رهو یه
ئهقی جاری
کلبینه ب خو یه
دریتر کنه سو یاری برا
سیاری بچو ییک
ئو بشلوئا خوناؤ گرتی و
هئتر فهنه بووی
ئو رحانا سه رهلدا ی و
هئتر رهش نه بووی
ر سههما تاوانا مهزن

نه دمهك بوو كپر و لال بووی
نه تهنئا پرتو ب ملي قه بوو
نه رخت دوریزی ل پشتی بوو
نه نازجوک د یاخلی دا بوو
نه گیرهڅی سمیل کربوون
نه دل دا بوو چ نه سوما
نه خوله که کا زیری زی د تلی دا بوو
نه.. نه..
همی خمدل و کار و چهکئی وی..
د یاخلا وی دا

نقشیدہ کا کہ سنا شیخی و
د بہریا چہی دا
چہنہ کی توفیکے گولہ روڑا و
یا راستہ زی دھ شہ کڑو
ھندی سالیہ تہمنہ وی
نہ روڑہ کی ب سہر جیا کہ قیو و
نہ بہرا کہ قیا خارو و
نہ شکفت و چہہر دینو و
نہ یشمہ رگہ ناخافینو و
نہ بارزانی ناسہ دکو

نه دزانی قپالی به خدا زی کی به!!
 لی دلّی وی شههده ددا
 نهو گوتنا "سه" زی دخوازه
 کوفریه کا هند مهزنه
 گهر بیترینه
 چ جار بهههشتی نابینیت
 سویاری مه
 نهو زاروکی ر سههما تاوانا مهزن
 نهو دهسهک بوو
 کپر و لال بووی

ژ نشکا فه

ل ناؤ وی مئڭگ و جیمهنا گه شه

بوو بلب و قیدکره سترانا برای

اا بزی جیا

بزی به فر

بزی بارزانی و

بمرت قیرالی به خدا!!

۱۹۸۹

کاترینا هۆله

سوید

ئەنفال

ئەۋ شەرە د كۆكا خۆ دا پرۆژەیی سزانە كى بوو ئەز و
ھونەرمەند شقان پەرورە ل سەر رىككەفتبويىن لى نزانم
بۆچى سەرنە گرت. ئى دويمايى ھونەرمەند (دلشاد
محەمەد سەئىد)ى ئامادە بوونا خۆ ديار كرىه كو دگەل
ئور كىسترايه كا مەزن بكتە سزان. ھىفیدارم سەربگريت.

ئەنقال

(۱)

ئەنقال..

ھەيڭشنا لەشکەرى ڤەھەرى ڤەھەرى

ئەنقال..

باھۆزا ئاگە و ئەھەرى ڤەھەرى

ئەنقال..

شەفا کینە و رۆزا ھەشەرى ڤەھەرى

ئەنقال..

بۆ سەر واری ڤەھەرى و بەھەرى ڤەھەرى

بۆ سەر جیا

جەم کاتیا

کھو و کھفؤک و کویفیا

بۆ سەر گۆلا

خهونێک دلا

لیسی یهروانه و بلبلا

(۲)

دلێ مه یانه.. دلێ مه یانه

دلێ مه دیسا لیسێ دهرد و کول و خهمانه

سهری قی سبی

ژ تۆز و گهنا به پیا ژیری

باهۆزهک رابوو.

وهی بابۆ ج باهۆزهکا بی یهمانه

باهۆزا قورت و دالهره شانه
 باهۆزا له شكهري قراي به خدانه
 له شكهري خهري
 له شكهري زه هري
 له شكهري دز و جهردانه
 له شكهري يشتا وي ل ميڤخاسه و عه ئيدا
 بهري وي ل زن و زاروڤ و پير و كالانه
 له شكهري ل ناو كوزك و جهه پيرا وهك روييا
 ل ناو زه قى جنهك و كو لئيه فه قير و ئارا وهك گورگانه
 وهى لي لي

خودی خراب بکوت ملا غمدری
کافل و ویران بیت کوجکا ستمی و
عمرشئی قیالی ژه هری

(۳)

هات، هات و هکی باب و کلان
هات و هکی بهری هزار سلان
بوهارا فی واری سه زری کن
د دوزه خا هاقینی را کن
د خوینا یائینا خملیک قمدان
د جانگی زفستانی دا ییجان
نو باوهر کن ئیدی کورد نهمان

((ئەي رەقەب ھەر.. ماوە قەومى كوردزماڤ

ناشكەتتە دانەپ تۆپ زەماڤ

كەس نەپ كورد ھەروە، كورد زیندووە

زیندووە قەت نامۆ ئالا كەماڤ))

(٤)

بەرى تە ھاتە

ئەكە دى و نامۆرى، فرس و رۆماڤ

بەرى تە ھاتە..

كالتە تە ھاتە..

ئەمەوى و ھەبباسى

بەرى تە ھاتە

بۈەيھى و سەلجۇق و سەلىبى

بەرى تە ھاتە

مەغۇل و جەننەتخان

خوارزەم و ئىلخان

قەرەقوينلو و مەغول و تەتار

بەرى تە ھاتە

جەلانئىرى، ئاققېنلو و سەفەوى

بەرى تە ھاتە

ئۆسمانى و قاچارى

نویرس و ننگین
بهی نه هات
کالیه تهینه یخاس و برسی

(۵)

هات وهک کولیه بهش
وهک گورگیه دهؤ ب خویه
هات وهک شهقا رهش
وهک هوقیه دل ب کیه
کوردستانا مه سوؤت
نهو بههشتا رهنگیه
کوشته زاروؤک و ژه

هه‌ر ده‌ر ئاگه‌ و خویه
کافل بوون ئاقاهی
میدرگ و جیمه‌نیه‌ شیه
لی بوهار دیسا هات
به‌فرو باران باریه
چاقی روژی ده‌رکته
کالی و چه‌ سه‌رکیه
قه‌زی سه‌ر شته‌ مه
شانه‌یا به‌ نه‌قیه
گوتنه‌: جه‌لادی خو

تو بمره نه ۴ دی ژیه
جهلادی دل ب کیه
تو بمره نه ۴ دی ژیه

(۶)

بهری ته، میر و سولتانا
بهری ته، قرال و خانا
بهری ته، لهشکه ریئ گران
خودان توپ و جهبلخانا
چاپ و راستا سهر فراندن
چهمینه خوینتی ههرکانه
تری دل ساهم و جهنگ ک

گوند و باڙڙ هر هرفاندن
لي دل ديسا مانه تهڙي
تهڙي خهون و تهڙي هيئي
تهخت و تاجيڪ وان هر هرفتنه
گهل سهه ركهفته، ستهه رهئي

* * *

ستهه رهئي.. تاج هر هرفيه
كهنه سهه گيفلي ديروئي
بوهار شيك بوو، گول بشكليه
نهفه بوو داويا چيروئي

((وهلاتي مه كوردستانه
جي مهسكهني مه كوردانه
وهلات مهرا رح و جانه
مليهت هه موو برانه))

۱۹۹۰
کاترينا هوله
سوڊ

ل ریکا جیہ لئ

ئہقہ حہفت سہ عہتہ،

ل بہر قئ بہ فر و بارانی،

ب سہر قئ زئ عہلی دکہ قیت.

ئہقہ حہفت سہ عہتہ،

ئہو زاروکہ ل ملی و

حہفت سہ عہتہ رح د سہر دا جوی و

ہندی دہیتئ،

دلئ وی ناکرت دہ ستا زئ بہر دہت.

ہندی دہیتئ

دہ ستئ وی ناکرت

جہگہا خو بہ ئاخ و بہر کت.

۱۹۹۱

کاترینا ہولم

سینگ و پسنال

ئەو سینگ... بەری چارده سالا

چیمەنەکا زۆزانا بوو

هەلایە سۆر

ل هەردو مالا سەما دەر.

ئەو سینگ... بەری چارده سالا

زناوەکا لالەشتی بوو

هەمی چاقا،

دگەل رۆژەهەلات و رۆژ ئاقا

تەواف دەر.

ئەو سینگ.. بەری چارده سالا

روومہتا مالہکا گران و ناکا بوو
سینک و دلّی حہفت برا، زی نا بہرژان بوو
نہو سینک... بہری چارده سالا
لاوہ کئی کورد، یاوان کرو
دلّی خو ل سہر کرہ نالا

* * *

نہو سینک.. یشتی چارده سالا
دو کہفیا ل سہر دادا
بانی کہلا عشقی لیدا و
حہفت زارو کا زبہ زی قہ خار
نہو سینک... یشتی چارده سالا

چارده جارا ره شه و شه بوو

چارده جارا لي بوو نيهار

چارده تهر همينز كه..

نوؤ باهؤزا ره قا ره شه هات

نوؤ ل جه رگي كوردستاني

نهو جه رگي نه فرؤ كه بوويه..

به رده رازينا جيهاتي..

نهو سينك و

چيمه و

زارو

رووه ت و

ياوا و

كهف و

گويستاه

كهنه ژير يستاه جه ندرمه يه كي تره

ئوؤؤؤ ئاگري...

ئهي به زرتريه چياني كورد

ته چاؤ لي يه، زانه وه سته..

ياه بيهقه و

كهفريه خوؤ ژ خويني سؤر بلكه

يان ژى...

ههتا بهر يڼه خو

سهري

خو

شور

بده!!!

۱۹۹۱
کاريڼا هۆلمه
سوږد

فال

نئی شاداا رھئیے تہ ژئیے

خملا تہ خوئیے..

دلّی تہ کھلھا دمدم و

سہریویا تہ

داستانا خانّی لہی — زئیرے

ھندہکا تو چاندی و

ھندہکا تو ناقدای

ھندہکا ژئی

ل بہر سیبہرا تہ یا پالدای

نہز نہ پیرم، نہ سوؤفی مہ

نه خودی که امانت و نورها شیخی مه

نه فاله قه دگر

نده سنا دخوینه

لی وه ک جاقی رۆزی دینه

گەر رۆژه کۆ تو گه هشتی

ل سهه ته ختی

هممی دل و هممی جاقا

تو روونشتی

ئه ز دزانم..

کۆ دی ل گولینه ته سوپار بیت

کۆ دی ژ بهری ته بی بار بیت.!!!

۱۹۹۲

کارینا هۆلم

سوێد

نه رو ييارک بوويه گوج

وه ختي تو ژ دلي وي جيايي بلند و به فريه،

دهر بووي..

تو کانيکه کا بچويک بووي

نأقا ته،

ژ آقا هه يئي و

شهوقا ستيرا، زه لالتر بوو

هينئي همي که و که قوئ و بلبل

قه ستا دهري ته کرو

نأقا ته قه خار.

وه ختي تو شور بوويه خاري و

تە ب وى ئاقا زەلال زىئىيە

ھىدى، ھىدى..

بەر و گۆمىل

ئ رىئا خۆ گۆمىل كرىم و

بوويە جۆك

گۆل و گيا

ھەر دو رەخىك تە شىبە كرىم،

ئىدى تو بوويە ھەشانا..

شىر و پىلنك و قاچاغىك چار دەولەتا..

ئۆۆ تە دا رى

بلهز وهکي باي بهزي
 نه نيغا شهفهکي خهوي چاقبي ته گته
 نه که له زانا نيغرو بهکي زي
 چوکبي ته سست که
 نه هه تاقی ديمی ته بر
 نه به فري بيغنا ته تنگ که
 نه تاقبي ته رک و بارانا تو ته پر که
 نه زيغلي و به سارا تو بي گا که
 تو که به ري
 ب لهز فهنا باي بهزي

ژ سههما ته..

هممی که فر و کاشا سهری خو چهماند و

هممی گرا خو ژ ریلکا ته قهدا

ژ عشقا ته..

هممی دۆل و نههلا سینلئی خو قه که

هممی گه لیا، گازی ته که

ته زی ریلکا خو کوید

د جهرتی ئهقی ئاخا بریندار و تیئهنی دا که

ئوؤ تو بوویه روییار و چه

روییاره کئی گه لهک بهیند

گولہٴ بخت

لہر دو رخِ خیمہ تہ..

گوند شیبہ بویں

لہرِ خمی گوندا

دار و دریا

گول و سترا

بہر و بال بہر و بلند بویں

لہر لیقہ تہ

خندہٴ خاتہ دہ سرویفا و

نقیر کون

هنده کای ده سپه لیدا و

یئمیز کون

تو شیلی بووی

قه ده میله نه، سست و خاؤ بوون

خوهی تو دای

تو وه ستیای

ژیر و ژوان

چمپ و راستان

یئلا ژ دلی ته بار کون

جوؤک ژ ته چوون

ده سټټه كړت

درټر بوونه برينډه نهو

ب خوينا جه رڼې ته سوړ بوو

تو لواز بووی

ده نښې ته كه ت..

تو پي هاره و پي لواز بووی

ده نښې ته كه ت..

نډی نه كه فر و كاشا خو پو ته چمه اند

نه بهما خو ژ رڼا ته قه دا

نه تو ژي نهو بووی

ل سەر ملی خۆ بزقری و
ھاوارا خۆ بلههینیه کهفینیه بهفری و
بیلینیه زهلال

لهوا ههر هۆسا زوی
ته سینتی گهر و بهرینیه دهریایێ ژ بیه که و
ل بهر ده رازینکا باژیری
تو راوهستای
ههفساری ته..
کهته دهستت..
جوۆک و ئاقرتییه باژیری و

دہ قیٰ بہ شئی گومہ کا بیس

تو دا عیڑای ..

تو بہ نئیای

ئیڈی ئا قاتا تہ گہنی بوو

ئ لیقئیک تہ ..

کہ فوک فریک

گولا بارک

گیا بہھی

ئ بہر بیھنا تہ

بارئری دفنا خو گرت و

خەلك جۈۈۋ نەقتا باراننى و

مانە تېھنى

تو زى ئىدى بوۋىە لىسى

مىشت و مۆر و ماسىدە گەنى

* * *

خوزى تو ھەر كەقىەكا بەفرا جىايەكتى زۆرى

باى

خوزى تو ھەر تاقىەكا خورتا بارانا بوھارى

باى

خوزى تو ھەر ئەو كانى باى

ھەر ئەو جۆكا ئاۋ تەزى باى

ھەر ئەو ھەشانا كويىقى باى

ھەر ئەو روييارى نىف زەلال..

نِيف شَيْلِ بای

هەر ئه‌و رِئَعْنَلِّیْ نه‌به‌زی

رِئَا ده‌ریایێه ئِری بای

نه‌ ئه‌و کۆما ئا‌و گه‌نی بای!!!

١٩٩٤

کاترینا هۆله

سوێد

بابکۆ

پلنگ دەما برسی دهن ...

مللەت دەما تیر دهن ...

بۆ
"مەلا نەزیر"ی

ل بەر بەری رەشە

هەر دو دەستێک خۆ یێ بەجۆیک

ل بەر عەرشێ خودی ناگرتە و

ب سێ دەنگا هاوار کە

"ئەی خودای مە!

کێ دڵ،

هەندێ دڵ مە..

ژ ئیمانێ تە پێ بوویە؟! "

کٔٔ باغ؁

هندی بههشتا نه و

کوردستانا مه..

تری خویه و ناگ بوویه؟!

ل بهر بهری رهش

نه بههشتت ل بیری بوو؁ نه دوزه خ

نه چل بهری..

نه مهی و هئلقیه و نه جهمیئه شیریه

نه ناگری؁

ناگری مه ژ چریسلهکا وی چیلگری

ل بهر بهری ره شه
د رۆنډکێه خۆ دا،
بوو بوو بویکا بارانی و
دلێ وی..
ب دهنتی بیلالی حه بهشی هاوار دکر:
"ئهی خودای مه
تو ب ههمی ناقییه خۆ یه پیرۆز که
تو گهلی منی ژار و
کوردستانا منا بریندار، پیرۆز که!"

* * *

ل سهری چیا...

دهما خمون و هيفيئيه گهئش
فمنا كوليلكئيه سور و زهر
ل بوهارهكا درهئك، دوهريان،
خهونئيه وي كانه ز خو ددان

ل سهري چيا...
دهما باهوؤزا سئهمئ
ههر تشئهكئ دچرسئ، تاري دك
ههر تشئهكئ ل سهر پيا، دههزانو
بهئنا دارا ل ئاخئ ددا،
پالا وي ل نوورها خودئ بوو و
يئل، يئل شئهقئ ز بهر باز ددا

ل سهري چيا...
دهما ژه هرا کينا ره شه و
ناگري غمدر و ستمه
همه ريان، بې دهنگ دگر
همه سروشت بې رهنگ دگر
تقنئا وى... برويسى بوو
ل چهل و چيا دهنگ قهددا..

* * *

د زندانې دا،
- زندانا...
په نجیډه ده هبا

د دلی کوردستانی دا کۆلی-

ئەبو عەماری یاسر بوو

د روپی رەشتی ئەبو جەهل قورەیشی دا،

ھاوار دکر:

«أحد ، أحد»

د زیندانا درێژ دا

ئەبو یۆسەب سابەر بوو

ژ عەشقا خودی و

جیایێک بلند،

برینێک وی دگەنرێک و

ئازايىە وى،
ب كينا رهشا جهلادى خۆ دكەنيە.

د زيندانا دريتر دا
د زيندانا "ئەبۇ غەرب" دا
شەمەللا خۆ سۆت...
ئەقرا خۆ سۆت..
كراستى د بەر خۆ زى دا سۆت و
ئاگرى نەورۆزى ھەللە

د کوردستانا نازاد دا
د کوردستانا ئاڤا و شاد دا
بهري همي چاڤا لي بوو...
سهري خو ب سهري
خهون و قياو و
تغير و يارو و
بريه و کوفان و
نازار و بهرخودان و
تقنينًا خو قهنا و
ستويي خو خار که...

هۆ بابۆ؟

هەر هۆ بوویه هۆ

یلنگ ده ما برسی دبه...

تیرکت خۆ یه ساقا دخۆ

ملله ده ما تیر دبه...

ده ستا ر قاره مایه خۆ دشۆ!!!

دهۆک — ۲۰۰۱

عشق و شور و شوق و ناچ

(۱)

عشق کره..

داره کا زهیتونا بلند

بهیڤه وی کویر..

د دلی نههمی ناخه دا

گولینک وی دویر..

د کوشا گه ما روژی دا

تاکیه وی هیلک و ههشار

چار وه رزا خه ملا وی بوهار

چار وه رزا کاری وی گول و

چار وه رزا باری وی دل و

چار وهزرا ژى
خوردى ب ناقى وى سويند خار

(۲)

شوره شى و عشقا هه ژارا
که قاره مان..
چيا ناقى وى ژ بهر که و
به فرى، خوينا وى فیر که و
گولا بريننه وى ييجان
ناقى وى ژى
ل سه زارى تهو زاروکان

بۆ خوشتریه..

ستاره و

جیروك و

داستان!

(۳)

دهولهتی، تهخت و تاج دانای و

کره سولتان

تهخت و تاجا

دلای وی ژ عهشقی دا قوتا و

دهستهکی وی کره بقه و

ده سټې دى شيرى بى كافلان

ژ هينگى ووره

بهژنا زه يتوونا دگهزيت و

سهري ههژارا د بريت و

ژ هينگى ووره

د خهونا نه زاروكان دا

بوويه ده هبه و

كابووسه كى

نه له ك گران!!

۱۹۹۷

دهوك

خودی هۆسا دابوو

بۆ جه لال ئامیدی
ئهو هه قالی ژ بيرا من ناچیت

خودی هۆسا دابوو،

دگۆته درهوی:

تو درهوی!

دگۆته درهوی:

تو وهك سهی درهوی!

ل بهر راستیی ژی،

سهی خۆ دجهماند

خودی هۆسا دابوو،

ل هه رجههكی ستریهك دیتبا، هه لگیتشا و

شوینا وی گولهك دجاند

خودی هۆسا دابوو،
کەسێ هندی وی ژ ژنا حەز نەدکە
کەسێ هندی ژنا زی ئەو نەئێشانە
خودی هۆسا دابوو،
زمانێ وی،

یان سەری خەنجەری بوو
یان ئارەویشە
دەستێ وی دەشت بوو
بەریکا وی یویشە
شۆل نەما نەکری،

ژ شویشتنا ئامانا
ههتا شۆفیریا تیرینۆ و
دروینا گیبای گۆرستانا
زانیه نهما نهخاندی،
ژ کۆرسیدێ ژینلههۆ و شاتۆپ
ههتا خواندنا دیرۆکۆ و
پیشکلیا دانا
لێ چ ژ وان ژێ نهبرنه سهری
چ جار ژێ نهگههسته بهر دهری

* * *

خودی هۆسا دابوو
ژ "مارکس" ی حمز دکر
بو "لینیه" ی سجده دبر
لێ کەسێ هندی "باززانی"
جھێ خۆ ددلی وی دا نەدکر
خەونا وی یا مەزن
کوردستانی

وەک داستانی سویدی شیخ بێنیت شیخ
نەخەم ئەسمانی وی دایۆشە
نە جارەکا دی ئاخا وی
بێتە خویە

دهما کوردستان شینبووی

ئیشه کئی یشتا وی گرت

وهک دستاری

ههستییه وی دهیاران و

وهک خهزجهری،

زه قله کیه وی دپیره

لی چ نوژدارا باوهر زی نهک

ژ بهر کو بهری وی

گه لهک ((سه پره شتا))

خۆ ب یشتئیشی خانه نشیه دکر

دهما زانیه راسته، درهنگ بوو
یشتی هه یقه کی مه
ئۆ هۆسا
درهوی جارەکا دی تیجیا خو کە
راستی زی جارەکا دی مه
ئۆۆ هه جه لال
ئۆۆ هه قەل
ئەم عەبدیە بەلنگاز و بی چاره
چا بلەیه و
چا ژ دەستی مه دهیت

خودی و هسا تو دابووی و
قهدهری ژی و هسا چهز که

* * *

بهری ههژده سلان
وهک نهقرۆ ل ینش جاقیت منه
گولهکا تبهنی،
د لهپ نیقرۆیهکا هاقینت دا
کهقیهکا بهفری،
ل بهر ملی روژی
مه گوتی:
سهری خوۆ ناکه جهلال

ده سنداھیلان نہ کاری تہ یہ

ب ده ننگہ کئی قہ لہ رزی

لی کوبار

وہ ک بارزانی

ل سہر بالکھی مدرنی

گوتہ مہ :

((نؤؤھ ھہ قال

نہ قہ نہ خہ نجہ را غہ دری یہ

ب یشتا مہ کہفتی

نہز ل سہر ملی خؤ بزقیر

نُفَاقَ نَدْرُو وَوَكُودَ بَرِ مَدِ نَا دِ بَوْرَتِ
جَاقِيَتِ خَوِّ لِي سَوْرَكَمِ وَرِي لِي بِيَرِمِ
نُفَاقَ يَهْجَا شِيَرِي يَه
يَشْتَا مَدِ شَكَاوَدِ
نُزْ نَهْ شِيَمِ خَوِّ لِي بَرِ بَلُّرِمِ
رَوِّزِي مَدِ دِ هَرْمَا رِي نَهْ
مَدِ كَلَمِ نَهْ مَاهِ بَمِرِمِ (۱۴)
- نُوْؤُؤُ جَهْ لَالِ
نُفَاقَ مَدِ بَدِيْ بَهْ لِنَّاوِ وَ يِيْ جَاهِ

چ بکەبە و
چ ژ دەستێ مە دەهت
خودی هۆسا تو دابووی و
قەدەری ژێ هۆسا حەزێ

٢٠١١

دهۆک

-
- جەلال نامیدی، هەفاله کێ گەلهک نێزیکێ من بوو. ل سالا ١٩٧٨ ئێ گەههسته
رێژین شۆرهشی و پاشی ل سویدی بوو پهناهر.
- ل سالا ١٩٩١ ئێ، پشی سەرهلدانێ، پهنجه شیرا ههستی گرت و ل ستوکهۆلمێ
مر و ب دیتنا کوردستانا نازاد شاد نهبوو.

خوزى ئەز كويقيهك بامه و نه كيقى

ئەز كيقى مە
زارو كەككى نەھسالى مە
ئەقە سى سالە بۇياخچى مە
مە مە..

كۆلكەككى بچوئىك
ئۇ ئاخ و بەرا
ل ئاخى كىتە بەرا
تە جاوزە و
ئۇ ھەمى خانىيە تە جاوز يىھەلتە
ئۇ ھەمىيا نىمە و تارىتە

رَبِّنا وى زى.. به ساره كه
ز كَلْبِيا شه داي ز كتره !!

* * *

نُهز كويقي مه
بويا خيچي مه
ل بناري گاري
گونده كي هه
مه نه ديبه
لي نُهز خه لكي وى گوندي مه
بهري هه شنت سالا
هين شتا نُهزي بشير بوو

هَيْشْتَا نُهَز گَه لَه كَي هَوِير بُووَم

بَايَ مَه رَه زِي مَه فِرَوَت

بِه زِي مَه فِرَوَت

مَالَا مَه بَارَكِرَه بَارِيَرِي وَ

نُهَم بُووِيَنَه بَارِيَرِي.

* * *

نُهَز كَوِيَقِي مَه

بُوِيَاخِيَجِي مَه

بَايَ مَه مِرَوَقَه كَي رِيَنَجِبِهَر وَ هِيَمَه

يَالَه بُوو

بِه رِي سِي سَالَان

د دیوارہ کی دا فیری و من۔
دایا سے
یار ناز دایرا سے ہیلا سے و
شوی کہ
دایرا سے
پیرہ زنگ کا پیر
خودی ہمدردی ل پیر
عبدہ کا شوکی
رؤزا وی نقیہ و
سلا وی رؤزی

پرجا وی سپی
دلی وی سپیند
بهری سی روزان
وی ژی نهز هیلام و ژقی فانی بارک

* * *

نهز کویقی مه
بو یاخچی مه
بهری چار سالان
مه خویشکده هه بوو
ژ تلیا تری نازتد
دو سالا ژمه بچویند

بايَ مە ناقى وى كرىو : "كەفى"

لى دگۆتى : "ھەيغا چارە شەفى"

رۆژە كى نەساخ بوو

رۆژا ياشتر

نەساختر

رۆژا يىنجى

ب رىكا خەستى قە مە

ئ ھىنلى وەرە

ھەر شەقەكا ئەز ئەسمانى دىنە

گۈبەك دكەقە گەوربا مە

نُه کَر تَبَّ نَه کَرِم

دِي خَمَنَقَم

رُ هِينَلِّي وَهَر

هەر جاره کا نُه هه يفا چاره شه قی دینه

نارۆنک مە دگرت

وهق خه زجهری

جه رگي مە دپرت

* * *

خوزی باي مە نه مریا

خوزی دایکا مە.....

خوزی دایدا مە سی چار سالیته دی ژی

خۆ ل مه گرتبا
 خوزی سوڤا خویشکا مه نه گرتبا
 خوزی ئەز چوو بامه مه دره سی و
 مه ره سه زانیبا
 دا ره فهکا قولنگا ل ئەسمانهکی شییه جیلە
 خوزی ئەز قولنگی ییشی بامه و
 قی یائیزی
 مه ژ قی واری بارکبا

* * *

ئەز کێقی مه، بو یاخچی مه
 نه دیمه نیگارتیش

نه قولنده کي ښکلیت

ته گوډه ل منه باب!!

نهز نابمه نوژدار

نه نهذازيار

رڼه بهر کو نه زاروکه کي ښکلیت و سڼوی مه

دی هره ل بهر ښکلیت خه لکي به و

دی هره مینه

کي کي سبباخ

جيهانا وی

ښکلیت و بویاخ

* * *

ل بناری گاری
گوندہ کئی ھے
خوزی ئہز
بالندہ ٲہ کئی ئہسمانی وی باص
ئہز ماسیہ کا رویاری وی باص
ئہز کوٲیہ کئی چؤل و بہاریہ وی باص
نہ کئیہ ٲو یاخچی باص !

۲۰۰۷

دویم‌هاہیین خہ مگین

(۱)

دگمل ھەلاتنا روژی بوو

ب ئاقابوونا وی را مە

لی ژ شەقی ییقمە

تەشەک نەدیت.

تو بیژی.. گەر سیئدە بەکی،

ئەو ژ خەوا گران شەفا بی داویا

گۆری خوۆ بی تەنگ و تاری،

سەری خوۆ بەھلینیت

چاقینە روژی ل بەر راببە؟!

(۲)

تَبَّهْنِي،

رُ دَه رِيانِي بَارَك

ب سَه رِويانا كَهفَت و

قَه سَتا كاتِبَه كا سار ك،

وَه خَتِي گَه هَشْتِي..

نُه و دَه مَه ك بُوو

هَاقِينِي نَاقا وِي قَه خِواري و

كَه قَزِي دَه رِي وِي گَرِي

ل ياش خَو نَه زَقَرِي..

سَه رِي خَو دانا و مَه

جِيلَه كا نَاقِي رِي گَه وِريا وِي تَه نَه كَر!

(۳)

ههژده سالان..

به فر لّی باری

خویساری جاتی وی گرت

سپری دلی وی بر و

خهونا وی سار نه بوو..

تۆلکه تّی ناخ و بهرا

ژ باژیری قهدەر

ده رگه تّی وی دار و

ده رازینکا وی بهر

داره کا تویشهممی

خەملا خۆ شۆر كرىه سەر
خەوشەكا بچو بىك
خەودەكا رحانا و ئولجىجەككە زەر
ل سەر دەرازىنكا وى
سىدە و ئىقار
دايكەكا رەبەه و ئار
جانى وى ئاگە و
دلە وى برىندار
چاؤل رى يە..
چاؤل رى

روژا گه هشتی.. هاوار
کۆلکۆ وی بوو کارگهها به فری و
دایا وی..
کۆمهکا ناخا سارا!

١٩٨٨
دهۆک

ڪڪ دي مہروايي نهنا ڪنٽ..

ل نيفرؤيا ۱۱-۱۲-۲۰۰۸ع ڪو رۆژا چاري يا جهڙني
بوو، مهروا ڪو ڪچه ڪا دو سالي يه خه لڪي ڪه رڪو ڪي د
گه ل دا يڪ و باب و دو خوشڪ و برايي خول خوارنگه هه ڪي
بوون و ل سه ر خوارني ته روريسته ڪي دل بڪين خوارنگهه بي فه
په قانده.

پتر ژ (۴۵) ڪه سان شهيد بوون و پتر ژ (۱۰۰) ڪه سان
ژي بريندار بوون.

د في ڪاره ساتي دا دا يڪ و باب، هه ر دو خوشڪ و برايي
مهروايي شهيد بوون و مهروا ژي ب گراني بريندار بوو.

کے دی مہروایے نہ نا کہتے..

نہو سوآتیا ھویے،
ب دہو و لیقے مہروایے قہ دینے
نہ سوآقا دایا وی یہ،
یاری پی کرے،
نہو خوینہ خوہے...

نہو پنیے رہے و شینے،
ھمی لہشے وی دایوشے
نہ نیشانے،
نہ بویاخیے رہے نہ...
نہو سہجمہ نہ و برے

نہو گری و ھاوانا دکھت ری،

ب خودی نمازدارینہ

نہو نیش و نازان،

جھپٹی وی پریہ...

نہی خودای مہزن،

کی دی قی تالا بریندار و بی خودان،

نما کھت؟!

نہی خودای مہزن،

کی دی قی کینا رہشا،

- وہ کی زہھری، وہ کی شہقی -

ب سهر قی وه لاتی دا دگریت
بنیږ و فهنا کت؟!

* * *

نُه قرو سیدی،
مهروای بابک هه بوو
هه رگانه،
ده سته خو بلند کریان
ل ملی خو دکه

نُه قرو سیدی،
مهروای دایلهک هه بوو
هه رگانه دبه را چووبا
ماچی دکه

ئەقرۆ سېئى،

مەپوایى دو خویشتك و برايهك هەبوون

ب قەلەم و دەفتەرى و ان

يارى دكره..

ئەقرۆ نېقرۆ كەس ئى نەما !

ئەى خودايى مەزن

كى دى قى هەمى كينا رەشت

بنيپ و فەنا كەت ؟!

ئەى خودايى مەزن،

مەپوایى يا دگىت،

کے دی تہنا کہتے؟!
نہا سبہ ز برینیکہ خوئی نا بوو
مہزہ بوو و بوو بویک
کے دی کاری وی کہتے و
کے دی دست و تلیہ وی خہنا کہتے?!

۲۰۰۸
دھوک

زیمارنامہ یا کہ پری

کوفارا ہدیغانہ یا زارۆکان "کہ پر". ل تیرمہما سالا
(۲۰۰۳) ى دەست ب وەشانا خۆ کر و ل ئیلۆنا سالا
(۲۰۰۸) ى هژمارا (۷۵) ى و یا دویمایی دەرکہفت.
راوەستیانا فئ کوفاری، یا کو من بو ماوہیی پینج
سالان رەنجە کا مەزن دگەل کیشایی و خوشیە کا مەزنتر
ژئ بری، وەك مرنا زارۆکە کئ گەلەك نازدار بوو و ئەؤ
شعرە زیمارە کہ بو وئ کوفاری یان وی زارۆکی.

زیمارنامہ یا کہ پری

ناقہؑ مہ کہہرہ..

کہہرہ

نہنیا مہ روڑہ...

دلؑ مہ بہفر

ہمہمی جیاہئہ بلند و

ہمہمی کانیئہ زہلال

مہ ناسہ دکہہ..

نہز کہفوکہ کا سپی مہ

ر جیاہئہ سپہرہزی مہ

وہ کہی ہای

وہ کی بارانی
وہ کی ہمی کو یقیند کوردستانی
نازاد ر دایک بوویمہ
نازاد دفر
نازاد رینا خو ل نسماتی شیبہ دیہ
نازاد ری دی ہرہ۔

* * *

ناقہ مہ کہیرہ
کہیر
نہنیا مہ روڑہ
دلی مہ بہرہ

نەر کەفۆکەکا کویفی مە

ژ جیایی سیدیزی مە

بەری شەشە سلان

د کەلەزانا نیشرۆیهکا تیرمەھی دا هاتە و

مە

هەوازا "خانی" قیوو

مە

خەونا "بازانی" قیوو

مە

یەیاچ و هونەری ((مانی)) قیوو

لەوا هەر زوی

جیا د ههوارا مه هاته و

د

خوځ ژ نونیا مه قهالی و

تو

بال مه که و

کانیڼه تهزی ژی

ناب لیقنځ منڼه تیځنی دا که

* * *

نور که پرده ..

که پر

د که له ژانا نیقرویه کا تیرمه هڅی دا هاته و

تَيْقَارِيهَكَ قَيِّ يَأْتِنَا هَشَاكَ و بَيِّ بَارَان،

دَيِّ بَارَكَه

لَيِّ هَمَر جَهَهَكَيِّ نَهَز بَجِمَيِّ

دِيَسَا نَاقَيِّ مَه كَهِيرَه

كَهِيرَه

نُهِنِيَا مَه رَوَّرَه

دَلَيِّ مَه بَهْفَر

هَمَر جَهَهَكَيِّ نَهَز بَجِمَيِّ

قِيَانَا و ه،

بَارَبِنْدَا مَنَه

بِهِيَامَا و ه

ل سَمَر جَهَهَكَيِّ مَنَه

خەم و خەوتێدە وە ژێ

خەتێرا دەستێ منە

* * *

ناقێ مە کەپەرە

کەپەر

ئەنیا مە رۆژە

دلێ مە بەفر

بەری شەشە سالان

د کە لەژانا نەفرۆبەکا تیرمەھی دا ئەز هاتم و

ئێقارێبەکا قێ هەشکە یائیزی دی بارکەم

زارۆکتێت کورد!

ئەي دېئە ياك

ۋەكى كەقېئە سەرى سەفېنى

جوان

ۋەك شېئېئە زىئە شېئېنى

شېئە

ۋەك گەيئەك ۋە گەلەلەلەئە بىئە

مەئېنى

بىئە ۋە ۋە

مە ۋە ئاقا

گەدەنا مە ئازا كە

گەدەنا ۋە ئازا!

۲۰۰۸

دەئە

سیاسی..

ھندو ... ل ژو

ھندو ... ل ژو

ھندو یئشہو

ھندو یئشہو

ھندو جہئو

ب باو

ھندو بافو

ھندو سو

ھندو خویندو و هو

هندوڪ ژي
وڪو مريشڪا دڪهينه
ههري ديلڪي چار تلاءُ ناخچي بلند بوو
نو
ل
يني
نه
هندي گوھي خو بدھي
قد، قدا وانه و
روڙهڪا ب تني ژي
هليلڪ نه ڪرينه!!

۱۹۹۷
دهوڪو

دهمانه دینے

دهمانه نه پینے

هه جاره كا نهز دهيم و ته دینے
نهگر زوی

پا خۆ نهدهمه دیواره کی

وهق بورجه کی بلند

د لهی بیقله رزه کا دژوار دا

دی ب سه رینک دا هیم خارو

هه

ر

فه

نهی جوانده

رُ شَلِيْرِيْ سَهْرِيْ گَارِيْ

نُهِيْ كُوْبَارِيْ

رُ جَامِهْ كَا دَلِيْقَا بَا سَهِيْ

رُ كَيْفَهْ دَهِيْتِ

نُهُوْ هِيْزِ وَ هَهِيْبَهْ تَا تَهْ هَهِيْ!؟

* * *

هَهْرِ جَارِهْ كَا نُهْزِ دَهِيْمِ وَ تَهْ نَهْبِيْنِهْ

نُهْكَرِ زَوِيْ

سَهْدِ وَ نِيْكَ جَاا،

نَاْفِيْ تَهْ بَ خُوْ قَهْ نَهْخُوِيْنِهْ

وهك به اللهك زهرو وهرياي
د لهي باهوزهكا يائيزي دا
نهز نزانم دي مه كيغه بهت و
دي خو ل كيري بينم
نهى جوانده
ر شليرنه سهري گاري
نهى كوبارده
ر جامهكا د ليقاا مهى
ر كيغه دهيت
نهو هيز و ههبيتا نه ههى!؟

گہردہ نانا نہ نازا

((گہلہک شہقا..*))

خہوی جاقیدہ مہ گرتہ و
سہری تہ ل سہر سینگی مہ بوو
گہلہک شہقا..

خہو ر جاقیدہ مہ فہرہقی و
ناقہ تہ ل سہر زاری مہ بوو))
ھوؤ ئہی.. ئہوا

ر جاقیدہ تہ یدہ کہسک
وہرزہ کی بوھار باری و

سالہ کی

بہ رف..

ژ بو وان شہ قیہ کسک و سور

ما تہ ئاقا..

ژ بو شہ قیہ سپی ژی

گوردہ نا تہ ئازا..

۱۹۸۷

کاترینا ھۆلہ

ژ ھلبہ لستہ کا سویدی

(*) ژ ھلبہ لستہ کا سویدی

عِراق

الشمس أجمل في بلادي من سواها و الظلام
حتى الظلام هناك أجمل، فهو يحتضن العراق

بدر شاکر السیاب
من قصيدة (غريب على الخليج)

رؤزل وهلاتی من جوانزه ژ ههر وهلاته کی دی و تاری
خۆ تاری ژی ل ویژی جوانزه ژ بهر کو عیراقی همبیز دکهت

شاعری عیراقی بهدر شاکر نهلسه یاب
ژ ههلبهستا
(غهریبهک ل سهه خهلیجی)

عیراق

شەفا وی گورگە
رۆژا وی کێره و سه‌په‌یه
هه‌ندی دپوکتی ل بیره
سه‌ی رویار ئه‌ی له‌ هه‌رکێه
دیجله و

فرات و

خویه

* * *

دیجله،

بیره بوو

ئیدی خو ل سه‌ر بێت خو ناکریت

فرات،

وه خته بو فیره کا ئاقی بمریت

لی خویه،

هیشتا له هیه کا بو هاری به و

تشته ک خۆ ل بهر ناگریت

* * *

گلگامشه،

گهر نه قرو زیندی بیا

یان دا ل بهر ده زینکا خمبابای کۆ له بیت

یان دا ل فیره کا ژه هری گهریت

نهنکيدو ژي،

دا نهفرتا ل وي رڼوژي کت،

يا رابوويه سسر دو پيا

پشتا خو دته گوند و بازيو و

بهري خو دته چول و چيا

* * *

نهي خوداي مهزن

ته ل باتي بلند،

هاي ژ نازرين عهبري خو ههويه

يان دهسته کي دلوقاني

ب سهری قی وهلاتی دا بینه
یان نهمانهتی خوژی بستینه

* * *

خه لکی وی میعه

شفا وی گورگه

روژا وی کیر و سه ریبه

هندی دیروکتی ل بیره

سئی رویارنیک لی ههرنیک

ههر سئی زی سؤر

ههر سئی زی خویه

چریا دووی ۲۰۱۱

دهۆق - به خدا

نيهن

دهما تڙهڻي
گهوريا مه، وهڪي سه حراي ڇهشڪ ڪري
وهڪي دهريائي سوڀ ڪري
نه سه حراي ڦرڪا ٺاڦي پيدا ڪر
نه دهريائي هوويه ڪ ل ڇو ڏانه ڪر
ڙ ٻو مني،
تڙهڻي ڦرڪا ٺاڦا تهڙي،
ڙ ڪاٺيهڪا بناي ڇيايهڪي،
ڇ جار بهڦري ڙ سهري وي بازه ڪري
سه حرا ڇ ڙ دهريائي پاڪڙه
دهريا ڇ ڙ سه حراي ڇاڪڙه!

به خدا / ۱۹۷۹

خوین

ئەو مەوۆ رابووینە سەریا و

خودی ناسکری،

ب کینی دیاڕین

ب خوینی دەرێسە

ئەز نزانم،

کۆ ئەو هەزما نا بی داویا مەوۆ قان

د سەر سنۆری جە و دەمی نا

تێڵه هاندینە

خودی کیە دقێت

خودی خوێه دقێت؟!

* * *

خودیؑ

ژیانه و زیه دقیت

خودیؑ

جیعانهکا ناکا و

شیه دقیت

ژ هه ر تَشته کئی زی پته

دله کئی تزی باوهری و

نُهقیه دقیت

۲۰۱۲

به خدا

سه هم

نُز رُ همينَّا گهر و نهرما بوهارا جِيا
هافينمه بهر بهنجيد دَرِيه هافينا ده شتِي
سيهه مه..
بِه كا خورنِفَكِي
نَاقا مه..
نُوره كِي زوها
دهما نُز را بوويمه سه رِيا
نُز د نَاقَه نَگِي را بَرِيه
نُوه شيرِي،
هينشتا خورينا مه يِنَه

نُه قه ده مه که، ژه نگی
سه رو ده قید وی خاربه
لی هیشتا، ژانا وی
د برینده مه دا ناگه
هیشتا د خه ونیده مه دا
ده هبه به کپ که له ک دره
نو هیشتا
مه باوهره
گه ر نای وی بیت و
برینده بینه زمان
نُه سماه دی بینه ناگه
نهر زی توفان

۱۹۹۷

دهوکت

ٲٲو

هزار ناٲ همنه و بٲ ناٲه

ٲو ده ربايه كا زوها و

ببايه كا تٲى ناٲه

* * *

ٲو، ٲو

دروو كه خه لى باوه رٲى و

هه راسٲيه ل هه بهه، دروو

* * *

ٲو رٲو

تو شه قی
نوو شیر و خمنجهره
تو دست و ده قی
نوو هیرشت و باهۆزه
تو سله سته و ره قی
خۆ ژ رینا وی قهده و
ینله بلا ده باسه بیت
نوه قوکه رۆزا وی یه و
تو د رینا وی دا بیه جیا
دی که قی

میردیه

۲۰۱۱

ياڦو ۋ گاڦو ۋ گهورى

دوما تاري ئۇم بى چاڦو كرىم

(خانى) چىرايەك ھەلەكە

مە قەمىران

دوما سروسە قەمى

ئۇم بى گاڦو كرىم

(بازانى) ئاڦەك ھەلەكە

مە قەمىران

مە چاڦو بۇ چىنە؟

مە گاڦو بۇ چىنە؟

مہ گوریہ کا ہے

تیرا مہ ہے

ہوتا ہے بڑے

بڑے :

اے زالم فہلہ کئی زالم فہلہ کئی!

کئی کو (ستاہ کا بوجا بہلہ کئی؟)

۲۰۱۲

دھوک

(*) ژہلبہ ستہ کا "جہ گہر خونین" ی

جیه نده که قاله ک ژ سر و شنکی

جیا

جیا،

زارو کتیه عهردی نه

ژ دۆزه خا مال ره قیای

بیرا که سۆ ناهیت،

ئهفه ژ که نگی و هره

سه ری خۆ دایه بهر به فر و باران و

سینگی خۆ دایه همتاؤ و بای

ئهؤ زارو که،

ب تهنا سه ری خۆ نه

نه بابه، نه دای
لې روزه کا ب تمنې ژی
نه یه ک ژ واه،
دروه ک کریمه
نه مالی ک سې بریمه
نه جیله کا خوینې ژنیمه
نه ده ستې خو،
ل بهر ک سې نا ک نیمه و
نه سه ری خو
بو ک سې شور کریمه

ئەي خودايە مەزە
گەر رۆژەكە،
يەك ز قان زارۆكا
ب زمان كەتبا
تو بيزى،
بۆ مە مەروفا چ كۆتبا؟!!!

بەغدا

۲۰۱۲

دار

دار،

دهستت سهره قراز ناگرتیت

ئاخا تېهنې نه،

ل بهر د لوقاتيا نه سماني.

بني کو دزيه ک کړه،

ب بقرا دهينه پړه.

دانا،

نه روژدک، نه خويه

نه هاوارن، نه ناليه

لي کي ناييرت،

دهما بهژنا وان ب ئاخې دکه قيت

عردو نه سمان بو ناگريه.

دهوؤ

۲۰۱۲

باران

باران،

نامه‌یا عشقی به

رُ نه‌سماتی

یۆ عه‌ردی

به‌رسقا وی،

هه‌رکینا چه‌م و کاتیا

گه‌رتینا گول و گیا

ل سه‌ر رویی ده‌شتی و

لێغینه جیا.

به‌خدا

۲۰۱۲

سنڀير

سنڀير،

ڪو ليلڪيڻ شهنشاهي نه

ل باخجهيڻڪ نه سماني

هههه شهنشاهي ساهي

دلڪ شهنشاهي

ل هنڌاؤ دفن و

بهري سنڀير،

د ههههه وان دا دڃنه ليسي

* * *

ستیر

کو لیلکئی شہقی نہ

ب تہنی دلئی شلہستی

چاقیہ خہو زی رہقی

دزانہ،

بیہنا وان چہندا خوشہ

دھوک

۲۰۱۲

مٺ

مٺ،

هيٺارا بويکينيا ٺاڇي به

رڳو..

ب تليءَ ڇو ڀيڻه ٽپريءَ

ر سهر ڏيئي ويءَ دهه لينيٽ

وهن نهى دلئيءَ!

هيٺا سرڻو شير قه نه ڪريءَ

وهن نهى چاڦيءَ!

هيٺا رهنڻا رياتي نه ڪريءَ

وهنه ڪو قه مندا

في زاقايءَ بهڙن بلند

نهئي بويڪا جوان و زند

دهڙوڪ

۲۰۱۲

گونهھ

"هذا جناہ ابي عليّ وما جنيت على أحد"
أبو العلاء المعري

"ئەڤ گونەھە بابی من دگەل من کرو من دگەل کەسی
نە کر"

(ابو العلاء المعری) شاعره کی مهزنی عه ره به د
زارۆ کینیا خو دا کۆره بوو بوو. ههتا مری نه ژن ئینا و نه
زارۆک بوون. وی وهسیه تکربوو دهما بمریت فی ریزکی ل
سهر کیلیا قه بری وی بنقیسن.

گونه هـ

نەر ژ بهرملی نه بوونی
هافیتمه ناو سترینه هه بوونی
مه ژی چار چو یجکیه نفسی،
د هیلینا نه بوونی دا
هافیتنه بهر کتیا مرنی
گهر روژا حه شری..
ده ست ل سهر ده ستا
نهر باوه ستایه

ل ڪهه بهر ڪهه شَيِ خودي
گُونهها ڪهه ب تهنِي نُهه ڪهه به
لِي زُفِي مه زنده رِي
ڪهه ڪهه ڪهه!؟

ڪهه
٢٠١٠

ناقہروک

۵	قفہ لائفنیش.....
۲۹	ئہ نفال.....
۴۱	ل ریکا جہ لی.....
۴۳	سینگ و پسنال.....
۴۹	فال.....
۵۱	ئہ و رویاری بوویہ گوج.....
۶۳	بابکو.....
۷۳	عشقا و شورہش و ناج.....
۷۷	خودی ھوسا دابوو.....
۸۷	خوزکی ئہز کویشیک بامہ و نہ کیفکی.....
۹۷	دویماہیین خہ مگین.....
۱۰۳	کیکی دی مہروایکی ئہنا کہ ئہ.....
۱۱۱	زیمارنامہ یا کہ پری.....
۱۲۱	سیاسکی.....
۱۲۳	دہما ئہ دینج دہما ئہ نہ بینج.....
۱۲۷	گہردہنا ئہ ئازا.....
۱۲۹	عیراق.....

۱۳۵ نِيَهْن
۱۳۷ خوين
۱۳۹ سه هم
۱۴۱ نه و
۱۴۳ چاؤ و گاؤ و گه ورى
۱۴۵ چه ند كه قاله ك ژ سرؤ شنى
۱۵۳ گوننه

